

SEMNAL

Pregătiri pentru alinierea totală la standardele europene

Interviu cu **Sabin Carantină**,
Director General TRANSFOND

Anul 2013 a marcat în România finalizarea implementării standardelor SEPA (Single Euro Payment Area) pentru plățile în lei și euro. Ce demersuri ulterioare au fost întreprinse în țara noastră legat de Sistemul Electronic de Plăți?

Modernizarea Sistemului Electronic de Plăți continuă prin implementarea schemei de plată SEPA Direct Debit și dezvoltarea Registrului Unic de Mandate (RUM) asociate debitului direct. Aceste proiecte sunt în curs de desfășurare la nivelul Societății de Transfer de Fonduri și Decontări – TRANSFOND, operatorul tehnic al Sistemului Electronic de Plăți din România, și al comunității bancare locale. Până în prezent, 32 de participanți utilizează formatul SEPA pentru plățile în lei și șapte dintre aceștia și pentru plățile SEPA în euro. Ne exprimăm convingerea că, în perioada următoare, un număr din ce în ce mai mare de participanți vor adera la noile scheme de plăți oferite de instituția pe care o reprezintă, în efortul de aliniere a infrastructurii de plăți din România la standarde europene, atât la nivelul sistemului central al casei de compensare automate, cât și al fiecărei bănci sau instituții de plată participante la sistem. Reamintim că, la solicitarea Asociației Române a Băncilor, TRANSFOND a inițiat, începând cu 2010, un program de implementare a schemelor SEPA în sistemul SENT – Sistemul de procesare a plăților interbancare de mică valoare (sub 50.000 lei) din România. În noiembrie 2012 a fost lansată

prima componentă SEPA pentru procesarea ordinelor de plată în monedă națională – SENT componenta în lei. Aceasta a fost urmată, în decembrie 2013, de componenta destinată procesării ordinelor de plată în euro, atât la nivel național, cât și transfrontalier.

Cum comentați evoluția plăților interbancare non-card din România în primele nouă luni din 2015, comparativ cu aceeași perioadă din 2014?

În primele trei trimestre ale anului 2015, volumul plăților interbancare procesate de sistemul SENT a înregistrat o creștere globală

reprezintă peste 95% din plățile efectuate într-o zi între băncile din țara noastră?

Continuăm eforturile de aducere în atenția sistemului financiar-bancar a unei serii de noi proiecte de interes, în primul rând prin inițiative de tipul realizării unui sistem de plăți de mică valoare în timp real – Plăți Instant, disponibil 24/7. Acest sistem reprezintă o componentă de infrastructură care poate sta la baza dezvoltării de servicii de plăți printr-o serie de canale alternative, cum ar fi plățile prin dispozitive mobile. Pentru 2016, dorim să menținem alert interesul comunității financiare

„În primele trei trimestre ale anului 2015, volumul plăților interbancare procesate de sistemul SENT a înregistrat o creștere globală de 11%. Cel mai mare procent de creștere corespunde numărului de operațiuni cu ordine de plată în lei, cifrat la 12%. Încurajatoare este și creșterea înregistrată de operațiunile de debit direct (+5%).“

de 11%. Cel mai mare procent de creștere corespunde numărului de operațiuni cu ordine de plată în lei, cifrat la 12%. Încurajatoare este și creșterea înregistrată de operațiunile de debit direct (+5%).

Ce ne puteți spune despre evoluția sistemului de procesare a plăților interbancare de mică valoare – SENT la ora actuală, știut fiind că acestea

pentru noi dezvoltări în materie de servicii de plăți disponibile pentru piața locală și sperăm ca eforturile convergente ale tuturor actorilor implicați de a mări gradul de bancarizare atât al populației, cât și al tranzacțiilor comerciale, implicit al plăților, să dea roade și mai consistente. Comunicarea permanentă cu membrii comunității bancare va constitui principalul punct de pornire în stabilirea liniilor de dezvoltare viitoare ale societății.

Număr operațiuni de plată de mică valoare în România

Tip instrucțiune	2007		2008		2009		2010	2011	2012	2013	2014	2015 (9 luni)
	hârtie	SENT	hârtie	SENT	hârtie	SENT	SENT	SENT	SENT	SENT	SENT	SENT
TRANSFER CREDIT RON	0	55.426.674	0	50.772.859	0	48.476.363	50.319.255	51.343.229	53.147.788	56.797.596	63.600.716	51.727.902
DEBIT DIRECT	0	7.721	0	28.915	0	90.608	132.838	230.890	302.502	315.783	331.475	261.165
CEC	4.106.180	0	3.303.211	362.510	46.370	2.390.760	2.057.506	1.862.775	1.666.581	1.460.719	1.312.530	898.940
CAMBIE	271	0	129	2	0	7.945	10.511	9.832	6.264	1.124	859	551
BILET LA ORDIN	4.821.969	0	5.110.065	530.358	192.830	4.473.936	4.163.065	3.967.417	3.714.478	3.434.810	3.290.203	2.342.535
Total	8.928.420	55.434.395	8.413.405	51.694.644	239.200	55.439.612	56.683.175	57.414.143	58.837.613	62.010.032	68.551.678	55.231.093

Sursa: TRANSFOND

Valoare operațiuni de plată de mică valoare în România (mil. lei)

Tip instrucțiune	2007		2008		2009		2010	2011	2012	2013	2014	2015 (9 luni)
	hârtie	SENT	hârtie	SENT	hârtie	SENT	SENT	SENT	SENT	SENT	SENT	SENT
TRANSFER CREDIT RON	0,00	167.098,04	0,00	197.378,51	0,00	175.032,42	175.690,20	188.310,63	196.792,27	205.776,73	223.487,61	179.126,04
DEBIT DIRECT	0,00	222,94	0,00	1.086,47	0,00	1.209,90	1.418,65	2.096,80	2.672,53	2.289,05	2.684,51	2.260,55
CEC	30.355,17	0,00	31.091,84	3.505,51	542,29	22.200,14	20.812,47	20.876,04	21.174,06	17.809,16	16.214,31	11.109,53
CAMBIE	45,05	0,00	2,76	0,002825	0,00	4,79	8,45	11,09	14,54	11,80	9,55	5,33
BILET LA ORDIN	29.657,76	0,00	39.363,65	4.146,61	1.596,13	34.601,93	33.398,74	36.741,13	38.533,42	36.839,68	35.932,10	27.807,19
Total	60.057,98	167.320,98	70.458,25	206.117,10	2.138,42	233.049,18	231.328,50	248.035,69	259.186,82	262.726,43	278.523,87	220.308,65

Sursa: TRANSFOND

În opinia dumneavoastră, în 2015, care a fost elementul definatoriu al plăților electronice fără card din țara noastră? Dar la nivel european?

În România, în anul 2015 plățile electronice interbancare au înregistrat o creștere continuă, câștigând teren în mod constant în bătaia cu cash-ul, rămânând însă un spațiu larg până la atingerea potențialului pieței, dacă raportăm numărul de plăți la numărul de locuitori. Conform statisticilor publicate de Banca Centrală Europeană pentru anul 2013, în România, media tranzacțiilor electronice (cu ordin de plată și debit direct) per capita era de aproximativ zece ori mai mică decât media din Uniunea Europeană (circa nouă operațiuni față de media Uniunii de circa nouăzeci) și de aproximativ șase ori mai mică decât media țărilor Uniunii din Europa Centrală și de Est (circa 60 de operațiuni). La nivel european și internațional, plățile instantanee de retail au devenit ținta de dezvoltare pentru toate infrastructurile de tip casă de compensare, întrucât, din perspectiva beneficiarilor și furnizorilor de servicii de

plăți, acesta este standardul așteptat pentru inițierea și execuția unei plăți de mică valoare, având în vedere avansul tehnologic general, proliferarea dispozitivelor mobile de

treptat să circule în timp real, așteptările tuturor acestor părți implicate sunt ca și plățile să fie capabile de aceeași performanță, respectiv inițierea și execuția lor în timp real,

„La nivel european și internațional, plățile instantanee de retail au devenit ținta de dezvoltare pentru toate infrastructurile de tip casă de compensare, întrucât, din perspectiva beneficiarilor și furnizorilor de servicii de plăți, acesta este standardul așteptat pentru inițierea și execuția unei plăți de mică valoare.”

comunicații și transfer de date, ceea ce permite circulația instantanee a informației de orice tip, inclusiv a celei financiare. Având în vedere că plata este un tip de informație a cărei circulație este esențială pentru funcționarea unei societăți moderne și a oricărei economii, pe de o parte, iar informațiile privind tranzacțiile de bunuri, servicii, precum și cele financiare, derulate între consumatori, business-uri, autorități încep

cu păstrarea siguranței acestora la niveluri permanente ridicate.

Pentru România, care este termenul-limită de migrare totală la standardele schemelor de plată SEPA?

Termenul-limită de migrare la standardele SEPA pentru plăți în euro efectuate de către țările non-euro (atât intern, cât și transfrontalier, în cadrul Uniunii) a fost stabilit

pentru finalul lunii octombrie 2016. În concordanță cu preocupările comunității bancare din România, TRANSFOND a întreprins toate demersurile necesare alinierii infrastructurii de plăți la standarde SEPA până la termenul stabilit de către instituțiile UE, în întâmpinarea aderării ulterioare la zona euro, indiferent de data la care aceasta se va realiza.

Care este stadiul actual al pregătirilor pentru lansarea serviciului „Registrul Unic al Mandatelor” și care vor fi principalele avantaje aduse de acesta?

RUM sau „Registrul de gestionare centralizată a mandatelor de debitare directă” va schimba substanțial modul de emisie și gestionare a mandatelor de debitare directă interbancară, cu beneficii atât pentru bănci, cât mai ales pentru clienții acestora – colectorii de plăți prin debitare directă și plătitorii de facturi. Conform planului agreat, TRANSFOND a finalizat aplicațiile SENT și RUM în concordanță cu schemele SEPA Direct Debit (SDD) și le-a pus la dispoziția băncilor pentru testare liberă începând cu luna mai 2015. În cadrul acestor teste controlate au fost testate până în prezent facilitățile de administrare creditori și transmitere mandate. Din perspectivă tehnică suntem, așadar, pregătiți, așteptând de la comunitatea bancară semnalul pentru intrarea în funcțiune. Avantajul principal al acestui serviciu cu valoare adăugată pentru consumatorul de servicii financiare constă în faptul că plătitorul nu trebuie să semneze și să transmită mandatul decât o singură dată, datele de mandat fiind furnizate automat, prin sistem, celorlalte părți interesate (fără ca debitorul să fie obligat să se prezinte și la creditor și la banca sa). Schema de plată SEPA Debit Direct, deși mai complexă din punctul de vedere al structurii și numărului de mesaje, asigură în

mai mare măsură pentru bănci baza pentru procesarea și reconcilierea automată (STP) atât a mesajelor de plată, cât și, în special, a mesajelor de rezolvare a excepțiilor. Important de menționat că în țările zonei euro, în care DD în format SEPA cunoaște o evoluție accentuată ascendentă (Italia și Belgia), schema a fost implementată folosindu-se un astfel de registru unic. Avantajele „Registrului Unic al Mandatelor” constau în: facilitarea generării de formulare de mandat, optimizarea gestiunii

asupra termenului de implementare a Debitului Direct în format SEPA, aceasta fiind ultima componentă necesară pentru o totală aliniere a infrastructurii de plăți interbancare la standarde europene. Ne manifestăm încrederea că, odată cu lansarea acestei ultime componente, debitul direct interbancar va cunoaște o linie ascendentă, consolidând astfel poziția plăților electronice în economie. La nivelul TRANSFOND, am demarat analiza dezvoltării de servicii adiționale celor clasice de plăți

„Preocupările noastre includ și posibilitatea dezvoltării unui sistem de plăți instant, care să vină în întâmpinarea nevoii partenerilor bancari de completare a gamei de servicii oferite, precum și a consumatorilor finali, de realizare a operațiunilor fără numerar în timp real.”

mandatelor, furnizarea unei soluții informatice disponibilă creditorilor în punctele de lucru, evitarea disputelor cu plătitorii. RUM presupune formulare electronice completate direct de către operator, tipărite doar pentru semnare de către plătitor. În această formă, mandatele de debitare directă vor servi ca bază pentru validarea tuturor instrucțiunilor de debitare directă, eliminând practic riscul de debitare neautorizată și dând astfel mai multă încredere tuturor actorilor implicați, în special consumatorilor (plătitori care în principiu au o anumită rețineră în utilizarea acestui mod de plată).

Ce alte noutăți în domeniu, cu referire la România, se anunță pentru anul 2016 și ce vor presupune acestea?

În decursul anului 2016, comunitatea financiar-bancară din România va decide și

oferite până în prezent, pentru a acoperi, în parteneriat cu băncile, nevoile generate de piață și de consumatorii finali (atât persoane fizice, cât și operatori economici). Preocupările noastre includ astfel și posibilitatea dezvoltării unui sistem de plăți instant, care să vină în întâmpinarea nevoii partenerilor bancari de completare a gamei de servicii oferite, precum și a consumatorilor finali, de realizare a operațiunilor fără numerar în timp real. La nivel european vor exista dezvoltări în ceea ce privește plățile în timp real, acestea tinzând să devină un standard pentru plățile de mică valoare. În vederea asigurării interconectării Casei de Compensare Automate SENT cu omologii europeni, în 2015, instituția noastră, în parteneriat cu alte cinci case de compensare din UE (Equens – Olanda-Germania, ICBPI – Italia, DIAS – Grecia, Iberpay – Spania și KIR – Polonia), a fondat Cooperativa Europeană de Clearing – care și-a propus să devină un punct central de procesare a plăților transfrontaliere în euro pe teritoriul UE. Urmează să operaționalizăm această conexiune la jumătatea anului 2016, permițând astfel o adresabilitate extinsă în zona euro, pentru plățile transfrontaliere.

A consemnat Coralia Popescu

Număr operațiuni în euro procesate prin sistemul SENT			
Tip instrucțiune	2013	2014	2015 (9 luni)
	SENT	SENT	SENT
TRANSFER CREDIT EURO	353	15.895	17.406

Sursa: TRANSFOND

Valoare operațiuni în euro procesate prin sistemul SENT (euro)			
Tip instrucțiune	2013	2014	2015 (9 luni)
	SENT	SENT	SENT
TRANSFER CREDIT EURO	731.079,08	44.509.381,42	63.538.063,85

Sursa: TRANSFOND